

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.il

מנחות דף מ"ז ע"א

כבשי עצרת ששחטן או זרק דמן באופנים דלהלן, מה דין הלחם?

שחט זרק לשמה	שחט זרק שלא לשמה	שחט לשמה זרק שלא לשמה	
לרבי	קדוש בקדושת דמים	קדוש ואינו קדוש ²	
לראב"ש	קדוש בקדושת דמים	קדוש בקדושת דמים	

אליבא דרבי שסבר בלא זרק לשמה דקדוש ואינו קדוש, אם פדאו מה דין הלחם והמעות?

לל"ק ברש"י ³	דין לחולין	דין המעות - לאביי	דין המעות - לרבא
לל"ב ברש"י ⁴	לא יצא לחולין	כתרומת הלשכה	כחולין
	יצא לחולין	כתרומת הלשכה	כשתי הלחם

מה נפק"מ בין רבי לר' אלעזר בר' שמעון, לאביי ולרבא?

ל"ק ברש"י ⁵	אליבא דאב"י - ביצא לאחר שחיטה	אליבא דרבא - לענין פדיון
לרבי : נפסל לר' אלעזר בר"ש : לא נפסל ⁶	לרבי : תופס פדיונו ויוצא לחולין לר' אלעזר בר"ש : אינו תופס	
ל"ב ברש"י ⁷	לרבי : נפסל לר' אלעזר בר"ש : לא נפסל ⁸	לרבי : אינו בר פדיון לראב"ש : תופס פדיונו (קדושת דמים)

¹ קדושת הגוף, היינו שקדוש בקדושת שתי הלחם. וקדושת דמים, היינו כשאר מעות של תרומת הלשכה שאפשר לשנותם לשאר קרבנות ציבור. וכמה נפק"מ בזה כדלהלן.

² ונחלקו אביי ורבא בביאור דבריו וכדלקמן בטבלא הבאה, אולם לכו"ע אינו נותר לכהנים באכילה, אע"ג דס"ל לרבי דשחיטה מקדשה, מ"מ כיון שבא ממעות תרומת הלשכה ולא היתה זריקה לשמה המתירתו באכילה לכהנים - נשאר באיסורו.

³ וכן היא גירסת הגמ' לפנינו, ופירש"י שלכו"ע יצא לחולין ע"י הפדיון [ומה דאמרין דלמנחות אין פדיון, הוא דוקא כשקדשו בכלין], אלא שנחלקו אביי ורבא אליבא דרבי האם מקדשת השחיטה לשמה את הלחם בקדושה גמורה או לא. דלאביי אינה מקדשתו בקדושה גמורה ולכך לא תפס את פדיונו להיות בקדושת הגוף של שתי הלחם, ויכול לשנות את המעות לשאר קרבנות ציבור. ורבא ס"ל דהוא קדוש גמור, וע"י שפודה יוצא הלחם לחולין והמעות נכנסות תחתיו בקדושת הגוף של שתי הלחם.

⁴ תחילה הקשה רש"י על הל"ק, דאדרבא אם לרבא הוא קדוש בקדושת הגוף כ"ש שלא חל הפדיון בכלל, ולא יוצא הלחם לחולין ולא יחול קדושה על המעות - דאין פדיון לקדושת הגוף. ולכך פירש רש"י בלשון השני, דאליבא דרבא שס"ל דקדוש גמור ע"י השחיטה, א"כ הוי קדושת הגוף ולא מועיל לתפוס את המעות בקדושה כלל והם כחולין. ולאביי דאינו קדוש גמור, א"כ דינו כקדושת דמים שמועיל בה פדיון לענין לתפוס את הדמים כתרומת הלשכה. אמנם אין הלחם יוצא לחולין דהא קדישתיה שחיטה במקצת. [וללשון זו צריך להפוך את הגירסא בגמ', והכי גרסינן: לאביי תפס פדיונו, לרבא לא תפס פדיונו].

⁵ פירוש, דבשלמא לרבא שאמר שהוא קדוש גמור אליבא דרבי, ולכך מהני לתפוס פדיונו להיות המעות כשתי הלחם ולצאת לחולין, ולראב"ש אינו קדוש בשחיטה ולכך לא מועיל לתפוס פדיונו, א"כ יש נפק"מ. אלא לאביי שגם לרבי אינו קדוש גמור לתפוס פדיונו להיות המעות כשתי הלחם, מה הנפק"מ ביניהם.

⁶ פירוש, לרבי שהשחיטה מקדשת, א"כ אם נשחט לשמו ויצא, בזה פסול יוצא בקדשים ולא יכול עתה אפי' אם ירצה לזרוק לשמה. ולראב"ש שחיטה אינה מקדשת, אם יצא אין לו פסול יוצא בקדשים, ואם חזר וזרק לשמו כשר.

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daff@dafyom.il.co.il

מנחות דף מ"ז ע"א - המשך

כבשי עצרת שאירע בהם בין שחיטה לזריקה הפסולים דלהלן, מה דין הלחם?

נשארו הלחמים אבל זרק שלא לשמה	יצאו הלחמים ופיגל בזריקת הדם ⁹	
אין הלחם נותר באכילה	אין בלחם פיגול	לר' אליעזר
לרב שמואל בר רב יצחק: איבעיא ¹⁰ לרב פפא: אינו נותר באכילה (כדלהלן)	יש בלחם פיגול	לר' עקיבא

מנחות דף מ"ז ע"ב

אליבא דרב פפא¹¹, שתי הלחם שיצאו קודם זריקה, ופיגל בזריקתם, האם הוי פיגול?

כשהכניס הלחם בפנים בשעת זריקה	כשהיה הלחם בחוץ בשעת זריקה	
אינו פיגול	אינו פיגול	לר' אליעזר
הוי פיגול	אינו פיגול	לר' עקיבא

תודה או כבשי עצר שאבד או נפרס לחמם אחר ששחטן לשמן, האם יכול לזרוק הדם לשם שלמים כדי להתיר בשר באכילה?

בתודה	בכבשי עצרת	
יכול	איבעיא ליה	לר' ירמיה
יכול	לא יכול	לר' זירא

⁷ פירוש, דבשלמא לרבא דס"ל שלרבי הוא קדוש גמור בקדושת הגוף, ולכך לא מהני בו פדיון כלל כדי קדושת הגוף, איכא נפק"מ בין רבי לראב"ש, דלרבי אינו בר פדיון ולראב"ש אינו קדוש גמור אלא כתרומת הלשכה לכך מהני ביה פדיון לתפוס את המעות כתרומת הלשכה. אלא לאביי דאמר שגם לרבי תפיס פדיונו כתרומת הלשכה [היות שאינו קדוש גמור בקדושת דמים] - מה נפק"מ.

⁸ עי' רש"י ד"ה איכא בינייהו שפירש כאן נפק"מ לענין לשחוט עליו כבשים אחרים, והיינו נפק"מ שונה ממה שפירש בלי"ק. אמנם כתב הרש"ש שיכול לפרש כאן את הנפק"מ כל"ק, ובל"ק את הנפק"מ כאן.

⁹ ביאר רב ששת שכל מחלוקת ר"א ור"ע דלהלן היא רק אליבא דרבי, אולם לראב"ש דס"ל שאין שחיטה מקדשת את הלחם בלא זריקה א"כ הכל תלוי איפה נמצא הלחם בשעת הזריקה, דאם חזר לבפנים מועילה הזריקה בו, ואם זרק במחשבת פיגול של חוץ לזמנו גם הלחם מתפגל. ואם לא החזיר את הלחם וזרק את הדם, לא חל בו פיגול, כיון שזריקת הדם היא המקדשת את הלחם והוא היה בחוץ. אמנם אליבא דרבי דהשחיטה מקדשת - ואהני בו פסול יוצא - בשיטתו נחלקו ר"א ור"ע כדלהלן.

¹⁰ דאיבעי ליה בכבשי עצרת ששחטן לשמן וזרק דמן שלא לשמן, מה הדין הלחם באכילה. ואמרה הגמ' שהאיבעיא היא רק אליבא דר"ע דס"ל שפיגול בדם מהני ללחם דדנים ללחם כבשר, [אפי' באופן שלא היתה זריקה טובה, כגון שעדיין נשאר הלחם בחוץ בשעת זריקה, ועל זה פליג רב פפא לקמן], וא"כ י"ל שכמו שאם זרק שלא לשמה שמותר הבשר באכילה [דכל הזבחים שנזרק דמן שלא לשמן הם כשרים רק שלא עלו לבעלים לשם חובה], ה"ה שגם הלחם מותר באכילה. או שכל מה שאמרנו שהלחם כבשר, הוא רק לחומרא, לענין שאם מתפגל הבשר מתפגל גם הלחם, אבל לא לקולא להתירו באכילה. [אולם לר' אליעזר דס"ל שאין הלחם כבשר בדין פיגול, א"כ ודאי שלא יהיה בלחם את הקולא של הבשר שיש בזריקה שלא לשמה שמותר הבשר באכילה, אלא הלחם אסור].

¹¹ רב פפא ס"ל דלכו"ע אין זריקה פסולה מועלת, ואם היו בחוץ בשעת זריקה, לכו"ע לא מהני הזריקה [וכן אם זרק שלא לשמה ג"כ פשיטא שאין הלחם נותר באכילה, דאין זריקה פסולה מועלת בלחם - דאין הלחם כבשר לכו"ע]. אלא מחלוקתם היא כשהחזיר את הלחם בשעת זריקה, דר"א ס"ל כרבי ששחיטה מועלת לקדש הלחם, וא"כ נפסל כבר ביוצא, וכיון שנפסל כבר ביוצא אין בו שוב פסול של פיגול. ור"ע ס"ל כראב"ש דאין שחיטה מקדשת לחם ולא היה כאן בכלל פסול יוצא, ואם זרק כשהכניס הלחם כבר בפנים שפיר חל בו פיגול.